

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 24. februar 2021

Sak: 2020/0852
Klager: Sognekraft AS
Klagemotpart: BKK Nett AS

Energiklagenemndas medlemmer:

Per Conradi Andersen, Helle Grønli og Henrik Bjørnebye

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter "RME") fattet den 19. desember 2019 vedtak om at BKK Nett AS i et bestemt tidsrom har hatt rett til å avkreve Vadheim Kraft og senere Sognekraft en innmatingstariff i tilknytningspunktet mellom sitt ordinære distribusjonsnett og det produksjonsrelaterte nettanlegget for Dyrnesli kraftverk. Tarifferingen har vært i henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomhet og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) § 15-3.
- (2) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av Sognekraft AS (heretter "klager"), som eier Dyrnesli kraftverk, i e-post datert 18. juni 2018. Sognekraft AS bestrider at BKK Nett AS (heretter "klagemotparten") har rettslige grunnlag for å kreve innmatingsavgift for Dyrnesli Kraftverk. På tidspunktet for klagen var NVEs (i dag RME) kompetanse til å avgjøre uenighetssaker regulert i energilovforskriften § 4-10. Etter en forskriftsendring som trådte i kraft 1. november 2019 er dette nå regulert i forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13. Klager gjør gjeldende at rettmessig innkrever av innmatingstariff er netteier som eier innmatingpunktet; Sognekraft AS for perioden fra og med 1. januar 2018 og Vadheim Kraft AS for perioden 1. desember 2014 til 31. desember 2017.
- (3) I brev datert 16. august 2018 ba RME klagemotparten om utfyllende informasjon i saken. Klagemotparten svarte i brev datert 29. august 2018.
- (4) RME sendte ut forhåndsvarsel i saken med frist for merknader fra partene datert 18. september 2019. Klager sendte inn merknader datert 11. oktober 2019 og tilleggsmerknader datert 1. november 2019. RME fattet vedtak i tråd med forhåndsvarselet den 19. desember 2019, med følgende konklusjon:

BKK Nett har rett til å tariffere

- *Vadheim Kraft, i tidsrommet 1.12.2014-31.12.2017, og*

Energiklagenemnda

- *Sognekraft, i tidsrommet 1.1.2018 og fremover,*

Innmatingstariff i tilknytningspunktet mellom sitt ordinære distribusjonsnett og det produksjonsrelaterte nettanlegget."

- (5) Vedtaket ble påklaget av Sognekraft AS i klage til Energiklagenemnda datert 8. januar 2020.
- (6) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingssåten i forvaltningssaker datert 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble endelig oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 26. oktober 2020.
- (7) Klager og klagemotpart har i brev datert 27. oktober 2020 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (8) Etter å ha mottatt kommentarer til RMEs innstilling fra partene besluttet Energiklagenemnda å be partene om å utdype sitt syn vedrørende hva som var hovedfunksjonen for Sognekrafts linje, samt om å kommentere at RME hadde forankret sitt vedtak i kontrollforskriftens § 15-3. Dette ble gjort ved brev datert 17. desember 2020. Kommentarer fra begge partene inkom den 11. januar 2021.
- (9) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 29. januar 2021 og 24. februar 2021.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (10) I sitt vedtak viser RME til at ved kraftutveksling mellom nettselskaper med nettanlegg på samme spenningsnivå tariffes som hovedregel kun et energiledd som dekker marginaltapet ved overføringen. Produsenter tariffes et fastledd for innmating (også kalt andre tariffledd for innmating) og et energiledd som avspeiler marginale tapkostnader.
- (11) Videre legger RME til grunn at uenigheten gjelder om klagemotparten skal tariffere Vadheim Kraft i tidsrommet 1.12.2014-31.12.2017, og klager i tidsrommet 1.1.2018 og fremover, for innmating fra produksjon eller for utveksling mellom nettselskaper i tilknytningspunktet på 22 kV. Spørsmålet vurderes etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 15-3. Ifølge § 15-3 skal inntekter fra andre tariffledd for innmating i distribusjonsnettet ikke videreføres til overliggende nett.
- (12) RME viser videre til at i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 1-3 defineres distribusjonsnett som overføringsnett med nominell spenning opp til og med 22 kV. Etter denne definisjonen er nettanlegget mellom BKK Nett og Dyrnesli kraftverk et distribusjonsnett. Spørsmålet i saken er likevel om dette nettanlegget er omfattet av

Energiklagenemnda

ordlyden i § 15-3, eller om § 15-3 viser til en mer snever tolkning av distribusjonsnett enn definisjonen.

- (13) I sin vurdering viser RME til at bakgrunnen for at § 15-3 ble innført var et ønske om at tariffinntektene fra kraftproduksjon i distribusjonsnett skulle bli liggende igjen i distribusjonsnett for å bidra til å dekke kostnader som innmatingen utløste, og ikke bli videreført til overliggende nett. Et hensyn var at uttakskundene ikke skulle dekke alle disse kostnadene alene.
- (14) Nettselskap som er tildelt områdekonsesjon har tilknytnings- og leveringsplikt. Plikten til å tilknytte forbrukskunder går helt frem til kundens husvegg. Produsenter må i hovedsak bygge egne nettanlegg frem til nærmest eksisterende nett. Dette innebærer at produsenter ofte bygger og eier egne nettanlegg mellom sin kraftproduksjon og områdekonsesjonærens eksisterende nett. RME legger til grunn at endringen som kom med innføringen av § 15-3, ikke gjelder tariffing av nettanlegg produsenter har bygget frem til eksisterende nett. Hensynet til en bedre fordeling av kostnadsbyrdene mellom produsentene og forbrukerne i distribusjonsnett gjør seg bare gjeldende dersom det er snakk om områdekonsesjonærens distribusjonsnett.
- (15) Dersom produsenter som eier egne nettanlegg skal beholde inntektene fra innmating i sitt distribusjonsnett vil de i praksis betale innmatingstariff til seg selv. Dersom det var tillatt, ville alle kraftprodusenter ved å bygge egne nettanlegg kunne organisere seg bort fra å betale innmatingstariff.
- (16) RME vurderer saken slik at nettanlegget mellom klagemotparten og Dyrnesli kraftverk ikke er å anse som distribusjonsnett etter § 15-3. Videre legger RME til grunn at distribusjonsnett etter § 15-3 er begrenset til den lokale områdekonsesjonærens distribusjonsnett. I Vadheim er det klagemotparten som er områdekonsesjonær. RME mener derfor at det er riktig at de tarifferer innmatingstariff i tilknytningspunktet mellom seg og det nettanlegget til Vadheim Kraft/klager som tilknytter Dyrnesli kraftverk.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (17) Klager har i det vesentligste anført:
- (18) I klagen til RME (tidligere NVE) datert 18. juni 2018 viser klager til at de siden 1. desember 2014 er eier av Vadheim Kraft AS, herunder Dyrnesli kraftverk, med tilhørende nettanlegg. Dyrnesli kraftverk var opprinnelig bygget med industriformål der forsyningen av en kjemisk fabrikk var hovedformålet med kraftverket. Nettanlegget har fem 22 kV-avganger mot klagemotpartens 22 kV nett. Eiergrensesnittet mellom klagemotparten og nettanlegget til Vadheim Kraft AS er et utvekslingspunkt på 22 kV øverst i høyre hjørne av enlinjeskjemaet.

Energiklagenemnda

- (19) Vadheim Kraft AS er definert som et eget nettavregningsområde med utvekslingskomponent, forbrukskomponent og produksjonskomponent. Utvekslingskomponenten består av utvekslingspunkt på 22 kV mellom Vadheim sitt 22 kV nettanlegg og klagemotpartens 22 kV nettanlegg, som er definert som R0092 i E-sett. Eiergrensesnittet mellom klagemotparten og Vadheim Kraft AS er definert som et utvekslingspunkt (R0092) i avregningssammenheng. Dette avviker tydelig fra innmatingspunktet. Mellom sideordnede nettanlegg er tariffing avgrenset til energiledd.
- (20) I klagers merknader til RME datert 11. oktober 2019 gjør klager gjeldende at RMEs varsel om vedtak er i strid med energiloven § 4-1 samt inkonsistent med RMEs opprinnelige klassifisering og håndtering av Vadheim Kraft AS som et nettselskap med omsetningskonsesjon med tilhørende rettigheter og plikter, herunder egen rapporteringsplikt i eRapp inntil 31. desember 2017.
- (21) Klager påpeker videre at det over svært lang tid har vært, og fremdeles er, uavhengige forbrukskunder tilknyttet nettanlegget i Vadheim. Kraftsalg til forbrukskunder utløser, ifølge energiloven, krav til omsetningskonsesjon og lokal områdekonsesjon. Vadheim Kraft var følgelig inntil 31. desember 2017 definert som et eget nettavregningsområde med utvekslingskomponent, forbrukskomponent og produksjonskomponent. Utvekslingskomponenten består av utvekslingspunkt på 22 kV mellom Vadheim sitt 22 kV nettanlegg og klagemotparten sitt 22 kV nettanlegg, som er definert som R0092 i E-sett. Eiergrensesnittet er definert som et utvekslingspunkt i avregningssammenheng.
- (22) For å styrke drift, vedlikehold og beredskap for nettanlegget til Vadheim Kraft AS har klager kjøpt nettanlegget av Vadheim Kraft AS med alle rettigheter og plikter fra og med 1. januar 2018, slik at nettanlegget nå er innlemmet i nettvirksomheten til klager. Følgelig er klager nærmeste områdekonsesjonær og har da rettmessig krav på fakturering av innmatingstariff fra Dyrnesli kraftverk.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (23) Klagemotparten har i det vesentligste anført:
- (24) I brev til RME datert 29. august 2018 viste klagemotparten til at de er områdekonsesjonær i Høyanger kommune. Dyrnesli kraftverk er direkte knyttet til fabrikkområdet i Vadheim og forsynte tidligere en elektrokjemisk fabrikk på området. Industriproduksjonen er nå avviklet og kraftverket mater produksjonen inn på nettet.
- (25) Klagemotparten oppfatter saken slik at klagers overtakelse av nettanlegget fra 1. januar 2018 er gjort på bakgrunn av klagemotpartens vurdering om at utveksling må skje mellom nettselskap. Klagemotparten anfører videre at tilknytningspunktet ikke forandrer seg fra innmatingspunkt til utvekslingspunkt selv om klager nå har overtatt eierskap til nettanleggene.

Energiklagenemnda

- (26) I anleggskonsesjonen som ble meddelt Vadheim Kraft ved overtagelse av Dyrnesli kraftverk fra Vadheim Electrokemiske Fabrikker er produksjonsradialen som knytter kraftverket til klagemotpartens nett eksplisitt nevnt. Videre er det i konsesjonsvilkårene om drift presisert at ved bytte av driftsansvarlig selskap kreves overføring av konsesjon. Klagemotpart, som områdekonsesjonær, er ikke blitt orientert om at konsesjonen for produksjonsradialen er overført fra Vadheim Kraft og til klager.
- (27) Klager er ikke områdekonsesjonær og eier ikke nett til alminnelig forsyning i området. Klager anfører likevel at tilknytningspunktet må defineres som et utvekslingspunkt. Et utvekslingspunkt er et punkt i nettet der kraftflyten normalt kan gå begge veier, og brukes normalt for å måle og avregne kraftflyt mellom tilgrensende konsesjonsområder.
- (28) I det påklagede tilknytningspunktet foregår det normalt sett kun innmating i klagemotpartens nett. Uttak skjer til svært begrenset forbruk dersom kraftverket har stans eller lignende. Årlig mates det inn over 50 GWh, mens det årlige uttaket er 2500-42000 kWh.
- (29) At linjen inngår i anleggskonsesjonen til Dyrnesli kraftverk understreker at linjen er en produksjonsradial. Tilknytningspunktet mellom en produksjonsradial og det ordinære nettet skal etter klagemotpartens vurdering tariffes som et innmatingspunkt. Konsekvensen av å definere tilknytningspunktet som et utvekslingspunkt vil være at klager først skal tariffere Dyrnesli kraftverk innmatingstariff, for deretter også tariffere klagemotparten uttakstariff for samme produksjon. Dette er en ren tarifftilpasning som det ikke er forskriftsmessig grunnlag for.
- (30) Klager har vist til at Vadheim Kraft er definert som et eget nettavregningsområde med utvekslingskomponent, forbrukskomponent og produksjonskomponent og at eiergrensesnittet mellom klagemotpart og Vadheim Kraft er definert som et utvekslingspunkt i avregningsammenheng. Klagemotparten anfører at selv om tilknytningspunktet er definert som et utvekslingspunkt i avregningsmessig forstand, påvirker ikke dette tariffing i punktet. Kunden bak tilknytningspunktet er fortsatt en kraftprodusent og det skjer i all hovedsak innmating i tilknytningspunktet.
- (31) Klagemotparten tariffere innmating i nettet i henhold til myndighetens krav til utforming av innmatingstariffer og i henhold til plikt om bruk av ikke-diskriminerende tariffer skal alle innmatingspunkt tariffes etter samme prinsipp, uavhengig av eierskap til nettet. Endring i eierskapet til linjen endrer ikke på linjens funksjon og fører heller ikke til at innmatingspunktet må omdefineres til et utvekslingspunkt.

Energiklagenemnda

- (32) I merknader datert 24. september 2020 viser klagemotparten til at det utelukkende er historiske årsaker til at det er forbrukspunkter knyttet til nettanlegget på industriområdet som klager nå eier.
- (33) Videre viser klagemotparten til at klager, etter deres kjennskap, verken har omsetningskonsesjon eller lokal områdekonsesjon. Det at forsyning av kunder utløser krav om slik konsesjon betyr ikke at eier av nettanlegg som forsyner kunder automatisk blir områdekonsesjonær.

4 Klagenemndas vurdering

- (34) I desember 2014 kjøpte Sognekraft Vadheim Kraft. Vadheim Kraft omfatter Dyrnesli kraftverk og tilhørende nettanlegg på 22 kV. Nettanlegget kobler kraftverket sammen med BKK Nett sitt 22 kV nett i området. Nettanlegget omfatter i tillegg avganger og nedtransformering til kraftverket, noen få uttakskunder og til et avviklet industriforbruk. I januar 2018 flyttet Sognekraft eierskapet til nettanlegget fra Vadheim Kraft til egen nettvirksomhet. Produksjonen fra kraftverket mates ut gjennom 22 kV nettet som tidligere var eiet av Vadheim kraft.
- (35) Hovedspørsmålet i saken er om BKK Nett AS skal tariffere Dyrnesli Kraftverk for innmating av produksjon eller eier av nettanlegget for utveksling mellom nettselskaper i tilknytningsspunktet mellom 22 kV linjen fra kraftverket og klagemotpartens 22 kV nett. Sentralt for vurderingen av dette er å fastslå om linjen ut fra kraftverket er en produksjonsrelatert linje der overgangen mellom produksjon og distribusjon anses å være der linjen ender i annet nett, eller om overgangen skjer allerede i punktet der linjen kobles mot kraftproduksjonsanlegget. RME betegner linjen som et produksjonsrelatert nettanlegget for Dyrnesli kraftverk, og har videre lagt til grunn at innmating skjer i punktet der linjen kobles mot BKKs distribusjonsnett.
- (36) Det er de faktiske forholdene til enhver tid som er avgjørende for nettanleggets klassifisering. Eierskap og eiers egen klassifisering av linjen er ikke avgjørende. Et distribusjonsnett kan således gå over til å bli et produksjonsrelatert nettanlegg, og motsatt kan dette gå over til å bli en del av en nettforbindelse og falle inn under nettselskapets tariffgrunnlag. Ut fra opplysningene i saken legger klagenemnda til grunn at 22 kV linjen nå i realitet er en linje som i all hovedsak benyttes for utmating av produksjonen ved Dyrnesli kraftverk. At linjen eies av Sognekraft og derved inngår som en del av nettporteføljen til Sognekraft endrer ikke dette. Linjen må anses som et produksjonsrelatert nettanlegg, selv om den eies og drives av et annet rettssubjekt. Nemnda legger derfor til grunn at det først er i punktet der 22 kV linjen fra kraftverket treffer klagemotpartens nett at den produserte kraften mates inn i det ordinære nettet. Det videre spørsmålet er hvilken konsekvens dette får ved anvendelsen av gjeldende regelverk for tariffing.

Energiklagenemnda

- (37) Regelverket for tariffing av produksjonsrelaterte nettanlegg fremkommer av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1 første ledd. Bestemmelsen lyder

"Kostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten og ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak. Med produksjonsrelaterte nettanlegg menes kraftledninger og andre nettanlegg der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utvekslingspunkt i nettet."

- (38) I høringsdokument 11/2005 fremgår det at bestemmelsen er en unntaksbestemmelse som gjelder i særlige tilfeller dersom nærmere angitte kriterier er oppfylt. Det skal foretas en helhetsvurdering av anleggets hovedfunksjon. Anleggene som omfattes av bestemmelsen vil normalt være enkeltkomponenter, eventuelt omfatte anlegg av radiell karakter. Det presiseres i forarbeidene at større nettområder, selv om disse har mye tilknyttet produksjon, normalt ikke er å anse som produksjonsrelaterte. Samlet stilles det dermed krav om individuell vurdering av enkeltkomponenter ved klassifisering av nettanlegg som produksjonsrelatert.

- (39) Det følger videre av § 17-1 at det er nettanleggets hovedfunksjon som er avgjørende ved klassifisering av nettanlegg som produksjonsrelatert. I tråd med etablert praksis skal ikke historiske forhold, fremtidig utvikling eller eierforhold til nettet legges til grunn for klassifisering. At nettanlegget opprinnelig ble bygget for å forsyne forbruk skal dermed ikke vektlegges i klassifiseringen av nettanlegget.

- (40) Ved vurdering av et nettanleggs hovedfunksjon legges forholdet mellom produksjon og forbruk i enkeltkomponenter til grunn. NVE har tidligere vurdert at det vil være relevant å se på forholdet mellom installert effekt i tilknyttede produksjonsenheter og forbrukets makslast. I NVE sitt vedtak av 30. april 2015 i sak mellom Småkraft og Helgeland Kraft, tas det utgangspunkt i at dersom produksjonen utgjør over 80 %, vil anlegget være å anse som produksjonsrelatert. Denne grensen er imidlertid ikke absolutt, men inngår i helhetsvurderingen som skal foretas.

- (41) I forvaltningspraksis har det videre blitt stilt opp krav om at nettanlegget må være sammenhengende produksjonsrelatert fra kraftverket, og frem til komponenten som vurderes, for at kraftverkets installerte effekt kan inngå i klassifiseringen av komponenten. Det er i tråd med etablert praksis å legge til grunn samlet installert ytelse i underliggende kraftverk og samlet maksimalt forbruk ved klassifisering av enkeltkomponenter.

- (42) Klager har vist til at RMEs vedtak er inkonsistent med RMEs opprinnelige klassifisering og håndtering av Vadheim Kraft AS som et nettselskap med omsetningskonsesjon med tilhørende rettigheter og plikter, herunder egen rapporteringsplikt i eRapp inntil 31. desember 2017. Klager påpeker videre at det over svært lang tid har vært, og fremdeles er, uavhengige forbrukskunder tilknyttet nettanlegget i Vadheim. Kraftsalg til

Energiklagenemnda

forbrukskunder utløser, ifølge energiloven, krav til omsetningskonsesjon og lokal områdekonsesjon. Vadheim Kraft var følgelig inntil 31. desember 2017 definert som et eget nettavregningsområde med utvekslingskomponent, forbrukskomponent og produksjonskomponent.

- (43) Energiklagenemnda mener at det er liten tvil om at hovedfunksjonen til nettanlegget til Sognekraft er overføring av kraft fra det tilknyttede produksjonsanlegget. Nemnda viser til at forbruket knytter seg til en enebolig, et industribygg, et administrasjonsbygg, kraftstasjonen mv. Klager har opplyst at omtrentlig årsforbruk er på 340 000 kWh, av dette forbruket er 200 000 kWh angitt å knytte seg til kraftstasjonen. Dette forsynes i all hovedsak fra produksjonen til Dyrnesli Kraftverk. Realiteten er at dette forbruket er lite sammenlignet med kraften som mates inn i klagemotpartens distribusjonsnett. I tilknytningspunktet saken gjelder foregår det normalt sett kun innmating til klagemotpartens nett. Uttak skjer til et svært begrenset forbruk ved stans i kraftverket eller lignende. Årlig mates det inn over 50 GWh, mens det årlige uttaket er 2500-42000 kWh.
- (44) På denne bakgrunn legger Energiklagenemnda til grunn at det her i realiteten er tale om et nettanlegg som oppfyller vilkårene for å være et produksjonsrelatert nettanlegg etter kontrollforskriften § 17-1. Klagenemndas vurdering knytter seg bare til spørsmålet om RME korrekt har lagt til grunn at produksjonen først mates inn i punktet der 22 kV linjen fra Dyrnesli kraftverk treffer BKKs distribusjonsnett. Nemnda tar ikke konkret stilling til klassifisering av eventuelle enkeltkomponenter på strekningen fra kraftstasjons vegg og frem til BKKs nett, eller hvordan situasjonen vil være dersom den gjøres fysiske endringer i 22 kV linjen fra Dyrnesli kraftverk.
- (45) Med den klassifiseringen både RME og Energiklagenemnda nå har lagt til grunn for 22 kV linjen fra Dyrnesli kraftverk, er linjen fra kraftverket ikke likestilt med BKKs distribusjonsnett. Det foreligger ikke noe brudd på kontrollforskriften § 15-3 vedrørende videreføring av tariffinntekter fra underliggende til overliggende nett. Energiklagenemnda finner etter dette at klagen ikke fører frem.

5 Vedtak

- (46) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:
1. **Klagen tas ikke til følge.**
 2. **Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 2018359916 av 19. desember 2020 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Energiklagenemnda

Oslo, 24. februar 2021

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Henrik Bjørnebye
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk